

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	کد درس:
مقطع تحصیلی: کلیه مقاطع	رشته تحصیلی: کلیه رشته های علوم پزشکی
گروه آموزشی: علوم مدیریت و اقتصاد سلامت	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲	محل برگزاری: کلیه دانشکده های دانشگاه
روز و ساعت برگزاری:	مدرسین (مسئول درس مشخص شود): دکتر حمید رضا شعبانی کیا (۱۳ جلسه) + دکتر بهنام باریک بین (۳ جلسه)
طراحی اولیه ☒	بازنگری ☐
هدف کلی دوره: آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا؛ از این رو از دانشجو و فراگیر انتظار می رود در پایان ترم تحصیلی بتواند به اهداف ذیل دست یابد:	
اهداف اختصاصی دوره: ✓ مفهوم و تعریف برخی از اصطلاحات و واژه های رایج در مدیریت حوادث و بلایا را بیان نماید. ✓ وضعیت (پرو فایل) وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات آنها را توضیح دهد. ✓ تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران در کشور و سازمان های بین المللی مربوطه را توضیح دهد. ✓ اهداف و روش های ارزیابی خطر و تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در حوادث و بلایا را شرح دهد. ✓ وظایف و کارکردهای سطوح مختلف نظام سلامت در مراحل چرخه مدیریت بحران را تشریح کند. ✓ شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا و ارتقای آمادگی عملکردی برای مقابله مؤثر با حوادث و بلایا را توضیح دهد. ✓ شیوه های مدیریت و پاسخ مؤثر به حوادث و بلایا را در محیط های بهداشتی و درمانی بیان نماید. ✓ فرآیند بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل را شرح دهد. ✓ مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را تشریح کند. ✓ مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را توضیح دهد. ✓ سامانه فرماندهی سانحه (ICS) و کاربردهای آن را شرح دهد. ✓ اثرات روان شناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی که می توان برای کاهش این اثرات انجام داد توضیح دهد. ✓ رویکردهای مدیریت هدایا و کمک های انسان دوستانه داخلی و بین المللی را در حوادث و بلایا تشریح کند. ✓ نحوه انتخاب، راه اندازی و مدیریت اردوگاه های افراد آسیب دیده از بلایا؛ و همچنین تغییر اقلیم و اثرات آن را شرح دهد. ✓ اثرات بهداشت محیطی بلایا و نحوه مدیریت آنها را شرح دهد. ✓ بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نحوه پیشگیری و کنترل آنها را توضیح دهد.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
جلسه اول	مفاهیم، واژه ها و اصطلاحات رایج در مدیریت حوادث و بلایا
جلسه دوم	وضعیت وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات آنها
جلسه سوم	تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران کشور و سازمان های بین المللی مربوطه
جلسه چهارم	اهداف و روش های ارزیابی خطر و تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری حوادث و بلایا
جلسه پنجم	وظایف و کارکردهای سطوح مختلف نظام سلامت در مراحل چرخه مدیریت بحران
جلسه ششم	شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا و ارتقای آمادگی برای مقابله مؤثر با حوادث و بلایا
جلسه هفتم	شیوه های مدیریت و پاسخ مؤثر به حوادث و بلایا در محیط های بهداشتی درمانی
جلسه هشتم	فرآیند بازسازی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
جلسه نهم	مخاطرات طبیعی شایع در کشور: علل و اثرات آنها بر سلامت
جلسه دهم	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور: علل و اثرات آنها بر سلامت
جلسه یازدهم	سامانه فرماندهی حادثه (ICS) و کاربردهای آن
جلسه دوازدهم	اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی
جلسه سیزدهم	رویکردهای مدیریت هدایا و کمک های انسان دوستانه داخلی و بین المللی
جلسه چهاردهم	نحوه انتخاب، راه اندازی و مدیریت اردوگاه های افراد آسیب دیده از بلایا
جلسه پانزدهم	اثرات بهداشت محیطی بلایا و نحوه مدیریت آنها
جلسه شانزدهم	بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نحوه پیشگیری و کنترل آنها
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی برنامه ریزی شده با استفاده از پاورپوینت	
وسایل آموزشی: کامپیوتر و ویدئو پروژکتور	
وظایف و تکالیف دانشجوی: این درس به صورت مجازی ارائه خواهد شد، دانشجوی می بایست در زمان مقرر با مراجعه به سامانه نوید نسبت به دریافت محتوای درسی هر جلسه و در صورت تکالیف و کوئیزهای مربوطه اقدام نماید.	
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: بر اساس انجام تکالیف و نمره کوئیزها به میزان ۲۵ درصد نمره نهایی روش های ارزیابی در انتهای دوره: بر اساس امتحان پایان ترم به میزان ۷۵ درصد نمره نهایی	
منابع اصلی درس: - درسنامه جامع سلامت در بلایا و فوریت ها، تألیف: علی اردلان و همکاران. انتشارات: مهر وارث - ارزیابی خطر بلایا در نظام شبکه بهداشتی درمانی. تألیف: علی اردلان و همکاران، انتشارات: راز نهان	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- سناریوهای پایه ملی نظام سلامت ایران در حوادث و بلایا، تألیف: حمیدرضا خانکه و همکاران. انتشارات: گیسوم.
- واژه شناسی حوادث و بلایا، تألیف: علی اردلان. انتشارات: راوش
- سیستم فرماندهی حوادث بیمارستان (HICS 2014)، مترجمین: رقیه چمانی چراغ تپه و همکاران. انتشارات: رویان پژوه
- چارچوب ملی پاسخ به حوادث و بلایا در نظام سلامت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / سازمان اورژانس کشور.
- Disaster Medicine, 2nd Edition. Gregory R. Ciotto. Elsevier. 2016
- IS-775: EOC Management and Operations. FEMA; 2008.
- Disaster Management and Preparedness. Lewis Publishers. London 2001.
- Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. 2002
- Community-based disaster risk management. Asian Disaster Preparedness Center. Bangkok. 2006.